

Beriya destpêkirina hevpeyvînê divê hûn ji kîjan heqî werin agahdarkirin?

1. Maf û heqê rawêjkariyeka veşartî bi parêzerekî an arîkariyeka hiqûqî ra li dema hevpeyvînê

A. Parêzer

- Hûn dikarin daxwaz bikin bi parêzerê bi dilê xwe ra pêwendiya we hebe.
- Eger parêzerê we bixwe tunebe yan ew parêzer nikaribe were, hûn dikarin ji navenda parêzerên erkdar ên Encumena Parêzeran daxwaza bo pêwendiyê bikin.
- Eger hûn li gorî hin şertên qanûnî bin, ev arîkariya hiqûqî yan bi giştî yan jî hinekî belaş û bê pere ye. Hûn dikarin daxwaza forma diyarkirina şertên arîkariya hiqûqî bikin.

B. Rawêjkariya veşartî ya berê

- Beriya hevpeyvîna din – û di nava 2 saetan piştî axaftina we bi parêzerê ji navenda parêzerên erkdar ên Encumena Parêzeran – mafê we ye bi qasî sî deqîqeyan bi parêzerê xwe ra bipeyivin û renga li demên awarte da li ser biryara hevpeyvînkariyê dirêj jî bibe.
- Ev rawêjkarî dikare bi telefonê yan li ciyê hevpeyvînê pêk were.

C. Arîkariya hiqûqî li nava hevpeyvînê

- Mafê we ye parêzerê we li hevpeyvînê arîkariya we bike. Lêpîrsîn nikare bêyî parêzerê we dest pê bike.
- Parêzerê we dê misoger bike:
 - o ku mafê we yê bêdeng mayîne û mudaxile nekirinê parastî ye
 - o awayê tevgerîna bi we ra li hevpeyvînê, çi bikevin bin zexta nedurist an na;
 - o ev rastiya ku mafên we ji we ra hatine şirovekirin û rêkûpêkbûna hevpeyvînê.

Eger parêzerê we li bara her yek ji van mijaran nêrînên wî/wê hebin, ew dikare wan li axaftina hevpeyvîna polis bide tomarkirin.

Renga parêzerê we daxwaza lêkolîneka taybet bike yan kesekî taybet ku pê ra hevpeyvîn bibe. Renga ew daxwaza zelabûnê li bara pirsên tînin kirin bike. Renga ew li bara lêpîrsînê û hevpeyvînê nêrînan

bide. Ew izna wî tune ye li şûna we bersivan bide yan pêşiya hevpeyvînê bigire.

- Hûn yan parêzerê we mafê we heye carekê û bo rawêjkariyeka zêde ya awarte hevpeyvînê bidin taloqekirin. Eger li nava hevpeyvînê hêman yan sûcên teze diyar bibin, hûn dikarin bi parêzerê xwe ra careka din rawêjkariyê bikin. Ev rawêjkarî divê ji 15 deqeyan dirêjtir nebe.

D. Devjêberdan

Hûn neçar nînin bo rawêjkariyê yan arîkariya ji parêzerekî daxwazê bikin.

Hûn dikarin piştî venêrîna pêwîst, bi dilê xwe dev ji vî heqî berdîn, eger:

- hûn li emr û temenê qanûnî ne;
- piştî ku we îmze kir û belgeyek bo wê nîşan da.
- eger mimkin be, meriv dikare ji hevpeyvînê filmê bigire. Hûn dikarin bi parêzerê xwe ra ser vêya biaxivin.

Hûn dikarin bo van mijaran bi telefonê bi kesekî li navenda parêzerên erkdar ên Bar Association (Encumena Barê) re biaxivin.

E. Betalkirin

Di rewşên awarte da û li rewşa mejbûrî da, Dozgerê venêrîne dikare biryar bide ku mafê rawêjkariya veşartî yan arîkariya ji parêzerekî li dema hevpeyvîne nede we. Ew divê bo vê biryarê sebebên bibêje.

2. Danûstandina kurt a sûcan

- Mafê we ye ji we ra bibêjin ka bo kîjan sûcan hevpeyvîn tê kirin.

3. Heqê bêdeng mayîne

- Tu caran nikarin we mejbûr bikin xwe sûcdar bikin.
- Piştî ku we xwe da nasîn, rege hûn bixwazin daxuyaniyekê bidin, bersiva pirsan bidin yan jî bêdeng bimînin.

4. Evê ku kesek bizanibe hûn hatine girtin

Heqê we ye kesekî din ji girtina xwe haydar bikin.

Lê ev dikare ji ber rewşa dijwar ji aliyê Dozgerê Giştî yan Serdozgerê va bo dema pêwîst a li berjewendiya lêpîrsîne were paşxistin.

5. Arîkariya bijîşkî

- Heqê we ye eger pêwîst be bi belaş arîkariya bijîşkî wergirin.
- Rege hûn hez bikin dixtorê bi dilê we be. Eger wiha be, ev ê bi xercê we be.

6. Arîkariya wergêr û heqê wergera nivîskî

- Eger hûn zimên fêm nakin yan naaxivin, yan eger astengiyên we yê axaftin yan bihîstinê hene, heqê we ye li dema rawêjkariya veşartî bi parêzerê xwe ra daxwaza wergêrê sondxwarî bikin di dema:
 - the şewirmendiya nehênî bi parêzerê xwe re (eger parêzerê we zimanê we fam neke yan jî bi axive).
 - Lêpîrsîn.Ev alîkarî bêpere ye.
- Eger hûn nikaribin zimanê dozê fam bikin, mafê we heye ku hûn beşên têkildar ên destûra binçavkirîne, gazîkirîne û biryara dadgehê li zimanekî ku hûn jê fam bikin bidin wergerandin. Ev werger belaş û bê dirav e.
- Rege ji we bixwazin gotinên xwe bi zimanê xwe binivîsin.

Li hevpeyvîne heqên we yên din çi ne?

7. Heqên din li dema hevpeyvîne

Hevpeyvîn bixwe bi hin danûstandinan dest pê dike. Ji bilî dubarekirina danûstandina kurt a suncan, heqê we ye bêdeng bimînin, hûn ê agahdar bin ku:

- Renge hûn daxwaz bikin hemû pirs û hemû bersiv bi peyvên we bixwe werin tomarkirin;
- Renge hûn daxwaz bikin lêkolîneka taybet were kirin yan kesekî taybet were hevpeyvînkirin;
- Gotinên we yên hemberî dadgehê wekî belge bi kar tên.
- Li dema hevpeyvîne, hûn dikarin belgeyên xwe bi kar bînin lê ev divê nebe sebaba dirêjbûna hevpeyvîne. Hûn dikarin piştî yan dema hevpeyvîne daxwaz bikin ew belge li gotara hevpeyvîne ya polis zêde bibe yan bidin beşa Tomarê ya Dadgehê.

8. Fîlmgirtina hevpeyvîne

- Eger mimkin be, bo çavdêriya ser hevpeyvîne, filma wê dikare were girtin.
- Hevpeyvînkarek, Dozgerê venêrinê biryara vêya dide.

9. Li dawiya hevpeyvîne

Li dawiya hevpeyvîne, ew ê nivîsa hevpeyvîne bidin we ku bixwînin.

Renge hûn daxwaz bikin kesek bo we bixwîne. Ew ê ji we bipirsin gelo tiştek bo guherîne yan zêdekirîne heye yan na.

Hûn çiqasî dikarin binçavkirî bimînin?

1. Di rastiyê da 48 saetan

Hûn divê ji 48 saetan zêdetir binçavkirî nemînin.

2. Dadgeha Lêkolîner

- Di nava 48 saetan da yan hûn ê azad bibin yan biçin li bal Dozgerê venêrîne. Ew ê biryar bide gelo hûn ê binçavkirî bimînin yan hikmê girtina we bide.
- Dozgerê venêrîne divê berê li bara mijarê guh bide we. Li dema hevpeyvîne jî, heqê we ye parêzerê we hebe. Dozgerê venêrîne divê guh bide nêrînen we yan yê ku parêzerê we li bara vê rastiyê dibêje ku hikmek bo girtina we tê dayîn.

Renge hûn dev ji mafê xwe yê wergirtina parêzer berdin lê tenê eger emr û temenê we yê qanûnî be.

- Eger Dozgerê venêrîne hikmê girtina we bide, heqên we yê jê hene:
 - o Hûn dikarin bêyî astengî bi parêzerê xwe ra biaxivin.
 - o Di nava pênc rojan piştî derketina hikmê girtina we, hûn ê hemberî Odeya Erkan amade bin û hûn dikarin bo dîsan binçavbûnê û hikmê girtina xwe itiraz bikin.
 - o Roja beriya civîna Odeya Erkan yan Odeya Cezanameyê, hûn dikarin li dosyeya xwe binêrin.

- o Eger hûn zimanê ku naveroka civîne dê pê wî zimanî were pêkanîn, naaxavin yan fêm nekin, heqê we ye daxwaza wergera (nivîskî) ya beşên hikmê girtinê yê pêwendîdar bikin, meger ku wergera wê ya devkî ji we ra hatibe gotin. Ev werger belaş û bê dirav e.
- o Parêzerê we dikare rêya zêde ya naveroka ~~vê~~ rêbazê bi hûngiliyên pirtir şirove bike.
- o Eger hûn hemwelatîyê Beljîkê nînin, hûn dikarin rayedarên konsûla welatê xwe ji girtina we agahdar bikin.

Hûn dikarin vê şiroveya heqên xwe xwedî bikin.